

Wat is de kracht van een goed Blikopenerproject?

Een projectontwerp is een gezamenlijke puzzel van projectpartners, waarbij de waarde voor de leerlingen, voor de school én de waarde voor het bedrijf of de zorginstelling een plek krijgen. Als dit goed gebeurt is de betrokkenheid van iedereen optimaal en krijgt iedereen energie van de samenwerking! Op 12 november 2020 gingen we tijdens een online kennissessie met partners van [Blikopenerprojecten](#) in op de vraag wat een sterk ontwerp kenmerkt.

Wat leren we van de Blikopenerprojecten die we uitvoerden in schooljaar 2019/2020?

Blikopeners zijn projecten waarbij leerlingen uit het basis-en voortgezet onderwijs op een uitdagende manier via samenwerking met een externe organisatie kennismaken met techniek en zorg. De projecten voeren we uit in Zutphen en Apeldoorn en worden gefinancierd door de provincie Gelderland. De eerste projecten hebben plaatsgevonden in schooljaar 2019/2020. Tijd om te kijken welke inzichten hieruit naar voren gekomen zijn! In het najaar van 2020 organiseerden we drie kennissessies over drie thema's: projectontwerp, reflectie door leerlingen en samenwerking tussen partners.

AFBEELDING 1 LEERLINGEN MHEENPARK ONDERZOEKEN ROLSTOELVRIENDELIJKHEID KINDERPRETPARK JULIANATOREN

Voor de sessies namen we steeds de uitgangspunten die we als Educatiepunt hadden geformuleerd als basis. Daarnaast stond één van de projecten centraal als casus. Met de uitkomsten van de gesprekken vullen we onze uitgangspunten aan. Alle ervaringen vanuit alle projecten gaan we aan het eind van de driejarige projectperiode (zomer 2022) bundelen in een *toolkit* die openbaar beschikbaar zal komen via onze [website](#).

AFBEELDING 2 DEELNEMERS KENNISSESSIE 12 NOVEMBER 2020

In dit artikel doen we jullie verslag van de uitkomsten van de eerste sessie. De casus die centraal stond is het Blikopenerproject van Veluws College Mheenpark (Mavo 2) met kinderpretpark Julianatoren. Wendy Kers (decaan Mheenpark) presenteerde het project samen met Robert de Graaff (Julianatoren). Andere partners (vanuit zorg, bedrijven, scholen, provincie Gelderland en een werkgeversvereniging) vulden hun ervaringen aan vanuit hun eigen Blikopenerprojecten.

Wat zijn de uitgangspunten van het Educatiepunt voor een goed projectontwerp? Over het openen van een blik vol ideeën en het maken van de juiste keuzes.

De uitgangspunten over het projectontwerp hebben we samengevat in een kort [filmpje](#) (6 min). Iris van de Kamp presenteert de hoofdpunten.

AFBEELDING 3 VIDEO OVER UITGANGSPUNTEN VAN HET EDUCATIEPUNT OVER HET ONTWERPEN VAN BLIKOPENERPROJECTEN

De opstart van een project begint eigenlijk altijd met het zorgvuldig bespreken van de waarde die via het project te realiseren is voor alle partners, niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor het bedrijf of de zorginstelling. Een brainstorm vraagt om breed denken en het uitstellen van de mitsen en maren. Daarbij ontstaat veel energie en enthousiasme. Het is de kunst om daarna weer terug te gaan naar de belangen van en waarde voor de samenwerkingspartners en om ervoor te zorgen dat het plan ook uitvoerbaar is voor iedereen!

Welke uitdagende opdracht zorgt ervoor dat de leerlingen gemotiveerd aan de slag gaan en dat het resultaat echt van waarde is voor het bedrijf? Welke gastdocenten kunnen de leerlingen extra informeren en inspireren? De blik van een kunstenaar kan helpen om een vraagstuk op een andere manier te benaderen en op een aansprekende manier te presenteren. Hoe geven we dit aspect een plek in het ontwerp?

Belangrijk ook is de vraag welke onderdelen van het curriculum van de school gekoppeld kunnen worden aan het project. Hoe meer het project verankerd is binnen de school, hoe steviger het project wordt en hoe beter de investering van alle partners tot waarde wordt gemaakt.

Juist een zorgvuldige benadering met oog voor al deze aspecten maakt een Blikopener-project zo interessant! Hoe krijg je dat nou voor elkaar samen? Hoe werkt dit in de praktijk?

De praktijk van een Blikopener-project

De casus die centraal stond is een prachtig Blikopenerproject voor leerlingen van Mavo 2, georganiseerd door Veluws College Mheenpark in samenwerking met kinderpretpark Julianatoren. Het project is zo ingevuld, dat het een belangrijke rol vervult binnen de loopbaanoriëntatie (LOB) voor de leerlingen. Decaan Wendy Kers heeft in een [filmpje](#) (3,5 min.) de hoofdlijnen samengevat, en vertelt over haar beroepsdeformatie om in alles mogelijkheden voor LOB te zien:

WENDY KERS, DECAAN:

“In de Julianatoren hebben we de profielen waar de leerlingen op school uit kunnen kiezen tot leven gebracht. Leerlingen kregen echt een goed beeld van bijvoorbeeld de profielen economie en zorg en welzijn.”

Educatiepunt

AFBEELDING 3 VIDEO OVER BLIKOPENERPROJECT

Ook Robert maakte met zijn collega's een prachtig [filmpje](#) (6 min.), specifiek vanuit het perspectief van Julianatoren als opdrachtgever. Hij gaat in op het project met het Mheenpark, maar ook vertelt hij over het Blikopenerproject met de Anne Frank School.

AFBEELDING 4 VIDEO OVER BLIKOPENERPROJECTEN
JULIANATOREN

Wendy vertelt over de puzzel die zij, Robert de Graaff (Julianatoren) en Iris van de Kamp (Educatiepunt) legden om tot een goed ontwerp te komen. Wendy: "Je wilt een project dat interessant is voor het bedrijf en goed aansluit bij het onderwijs zonder dat het een opdracht uit een boekje wordt." De aanwezigen zijn het erover eens: in dit project is dat gelukt!

Ceriel Asbreuk, docent Technasium Veluws College Walterbosch: "We zien bij onze Technasium-projecten dat opdrachtgevers soms een opdracht voorstellen die voor hen heel actueel is, maar voor de leerlingen niet zoveel waarde heeft. Door goed in overleg te gaan kom je vaak tot een oplossing."

Wendy vertelt: "In ons project was veiligheid het overkoepelende thema en daaronder hingen alle profielkeuzemogelijkheden voor de leerlingen. We hebben leerlingen vanuit de praktijk echt nieuwe inzichten kunnen geven in de profielen, en hun interesses kunnen laten ontdekken."

De motor van al hun activiteiten waren adviesopdrachten voor het park over veiligheid. Denk aan: de technische veiligheid van attracties, de veiligheid voor bezoekers met een beperking, maar ook het verzekeren van risico's in het park.

Leerlingen maakten kennis met verschillende medewerkers in het park, kregen op school gastlessen (bijvoorbeeld van de mannen van de *Wheelchair Mafia* en van een achtbaanexpert van de Universiteit Twente) en maakten kennis met vervolgoopleidingen.”

RUIMTE VOOR EIGEN INBRENG!

Wendy Kers: “Een leerling kwam tot de conclusie dat hij geen van de profielen leuk vindt, maar als hij toch moest kiezen dan werd hij meneer Kaasgaaf, het personage van directeur van de Julianatoren... Dat past inderdaad wel bij hem!

Een andere jongen vroeg zoveel feedback dat het eerst leek op faalangst, maar het bleek echt verbeterdrang te zijn! Ik heb hem nog nooit zo actief en gemotiveerd gezien.”

Liesbeth Laman Trip, Onderwijsmakelaar bij het Kompaan College, is enthousiast over deze aanpak: “Op deze manier komen leerlingen die niet meteen geïnteresseerd zijn in techniek en zorg toch in aanraking met deze thema’s.”

Emma Oosteweche, verpleegkundige bij Zorggroep Apeldoorn: “Ook in een zorginstelling kun je deze aanpak heel goed gebruiken. Via uitdagende opdrachten kunnen leerlingen ook in de ouderenzorg of een ziekenhuis bijvoorbeeld techniek en economie ontdekken.”

De Julianatoren heeft zoals je in het filmpje zag niet alleen met het Mheenpark samengewerkt, maar ook met basisschool de Anne Frankschool in Apeldoorn. Daar was weer een heel andere benadering nodig. Robert:

“Leerlingen kregen de opdracht een attractie te ontwerpen voor een braakliggend stuk grond, achterin ons park. Het was voor ons heel interessant om hun ideeën te horen, omdat zij precies onze doelgroep zijn. En nu dus onze adviseurs!”

Op de basisschool blijkt het vooral te gaan over het leren kennen van jezelf. Wie ben jij, wat kun je, wat vind je wel en niet leuk. Dennis Dijkgraaf van de John F. Kennedyschool in Zutphen vult aan: “In de bovenbouw van basisscholen speelt wel het kiezen van een middelbare school. Het gaat voor de leerlingen dan om persoonlijkheids- en talentontwikkeling.” Niels Kamstra, afdelingsleider Mavo Mheenpark: “In de onderbouw van het voortgezet onderwijs gaat het ook echt nog vooral om het leren kennen van jezelf. Meer dan om het maken van keuzes.” Natasja Blokhort, Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn: “In onze projecten zien we wel dat je op de basisscholen leerlingen kunt helpen hun interesses te ontdekken. Daarom leg je wel een basis voor latere school- en beroepskeuze.”

WAARDEVOLLE ADVIEZEN

Robert de Graaff: “Het leuke van de leerlingen van het Mheenpark was dat ze echt het achterste van hun tong lieten zien. We kregen écht advies over de dingen die zij graag verbeterd zouden zien.”

Een mooi aspect van het project met de Anne Frankschool was de inbreng van de kunstdocent. Dat komt nog niet in alle Blikopener-projecten terug, maar biedt wel mooie kansen. Iris van de Kamp, projectleider vanuit het Educatiepunt: “We hebben een aansprekende kunstdocent bij gevonden die de kinderen helpt vorm te geven aan hun ideeën. Door corona hebben we het project helaas niet helemaal af kunnen ronden. Volgend jaar volgt de herkansing.”

Corona zet aan tot creativiteit en flexibiliteit

Annet de Bruin van de provincie Gelderland vraagt zich af hoe er bij de Blikopeners is ingespeeld op de beperkingen die corona met zich meebracht.

Wendy Kers: “De grootste aanpassing was dat we het project hebben verplaatst van het voorjaar naar het najaar. In het najaar kon het parkbezoek gelukkig wel doorgaan. De gastdocenten hebben we voor een deel op afstand laten werken. De *Wheelchair mafia* kon nog wel op school komen. De verhuizing naar het najaar was jammer, omdat de leerlingen toen nog maar kort in het tweede jaar zaten. Dat verminderde voor ons de mogelijkheid om het project voor te bereiden in vakken als economie en natuurkunde. De economiedocent gaf na de afsluiting van het project wel aan dat ze in de komende lessen van het jaar heel goed kan refereren aan de praktijkvoorbeelden die de leerlingen in het park gezien hebben. Dat gaat haar lessen echt verlevendigen.”

Een ander voorbeeld van hoe je in Blikopenerprojecten kunt omgaan met beperkingen door corona, komt uit het project ‘Klimaat in de klas’ van het Kompaan College met Bronkhorst High Tech. Wendy Dienske, projectleider vanuit het Educatiepunt: “De leerlingen waren van harte welkom bij het bedrijf, totdat de medewerkers waar mogelijk thuis moesten werken. De leerlingen mochten het gebouw niet in. Het bedrijf heeft toen een hele mooie interactieve les gemaakt dat zij via Teams aan de leerlingen aanboden, waardoor het project toch door kon gaan!”

We zien met elkaar dat de waarde van digitale middelen is ontdekt en iedereen er meer vertrouwd mee is geraakt. De digitale samenwerking kan, naast het persoonlijke contact op locatie, zeker ook in een virusvrije toekomst ingezet blijven worden!

En... verder!

Wij concluderen dat de keuze van het project van het Mheenpark en Julianatoren voor inbedding van het project binnen loopbaanoriëntatie een heel waardevolle is, zeker als aan het project ook de andere vakken gekoppeld worden. Een dergelijke opzet is voor een school die met Blikopener-projecten gaat starten misschien niet altijd haalbaar als eerste stap. Het vraagt een stevige betrokkenheid van verschillende mensen en rollen binnen het schoolteam. Daarmee sluiten we deze eerste deelsessie van de eerste serie af. De volgende sessies gaan over *reflectie door leerlingen* en *samenwerking binnen teams van partners*. We zijn benieuwd wat deze sessies ons gaan brengen!

Meer lezen?

Blog 27-10-2020: [“Julianatoren, kunnen jullie daar iets aan doen?” Over draaideurtjes, EHBO-posten, muziek, felle lampen en uitkijktorens.](#) (Eindpresentatie leerlingen Mheenpark)

Artikel De Stentor 15-10-2020: [“Nick \(14\) kan na bezoekje aan Julianatoren op school beter het juiste profiel kiezen.”](#) (Parkbezoek en gastlessen Mheenpark)

Blog 12-05-2020: [“Decaan Wendy Kers: Een mooie keten van partners”](#) (Mheenpark)

Blog 06-05-2020: [“Decaan Wendy Kers: “Trots op project met Juul en Julia””](#) (Mheenpark)

Blog 12-03-2020: [“Je schooldag in een pretpark beginnen?”](#) (Anne Frank School)

